

Greinargerð útgáfa rekstrarleyfis FE-1184

1. Almennt

Laxar eignarhaldsfélag ehf. (kt. 621205-1370), Hlíðarsmára 4, 20 Kópavogi, hefur rekstrarleyfi (FE-1132) vegna landeldis á 500 tonna hámarkslífmassa af laxi til seiðaeldis í Þorlákshöfn. Fyrirtækið sótti um nýtt rekstrarleyfi fyrir 2.500 tonna hámarkslífmassa af laxi til seiða- og matfiskeldis, þann 20. apríl 2021.

Matvælastofnun staðfestir að móttækin eru öll gögn sem stofnuninni ber að óska eftir samkvæmt lögum og reglugerð um fiskeldi og staðfestir að þau teljist fullnægjandi. Matvælastofnun hefur farið yfir og kynnt sér tilkynnta framkvæmd og álit Skipulagsstofnunar, og telur framangreind gögn lögmætan grundvöll til leyfisútgáfu. Matvælastofnun auglýsti tillögu að rekstrarleyfi á tímabilinu 20. september 2021 til 11. október 2021 skv. 10 gr. a. laga nr. 71/2008 um fiskeldi og barst engin athugasemd vegna tillögunnar.

2. Afstaða til mats á umhverfisáhrifum

2.1 Inngangur

Laxar eignarhaldsfélag lagði fram matsskýrslu til Skipulagsstofnunar þann 3. desember 2020 og var álit Skipulagsstofnunar gefið út þann 19. apríl 2021.

Í matsskýrslu framkvæmdaraðila var gerð grein fyrir því að aðalvalkostur fælist í því að stækka núverandi eldisstöð Laxa eignarhaldsfélags úr 500 tonnum í 2.500 tonn, aðrir valkostir yrðu ekki skoðaðir vegna þess að þeir samræmdust ekki markmiði framkvæmdarinnar. Markmið framkvæmdarinnar er að mæta þörfum eigenda um seiði til áframeldis í sjókvíum í Reyðarfirði auk þess sem hluti framleiðslunnar í stöðinni verði sláturfiskur til manneldis. Fjallað var um staðsetningu kerja, hönnun kerja og endurnýtingu fersks vatns. Matvælastofnun telur að valkostagreining sé fullnægjandi.

Matvælastofnun hefur farið yfir og kynnt sér matsskýrslu fyrirtækisins, rekstrarleyfisumsókn ásamt fylgigögnum, niðurstöður álits Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum sem og önnur gögn sem liggja fyrir við afgreiðslu málsins og telur gögnin lögmætan grundvöll til leyfisútgáfu.

2.2. Grunnvatn

Í álit Skipulagsstofnunar telur stofnunin óvissu á umfangi samlegðaráhrifa fyrirhugaðrar stækkunar eldisstöðvar Laxa eignarhaldsfélags og annars eldisiðnaðar við Þorlákshöfn vegna þeirra umfangsmiklu vatnstöku sem fyrirhuguð er á svæðinu. Þar sé einna viðkvæmast jafnvægið á milli ferskvatnslinsunnar og saltvatnslinsunnar. Matvælastofnun telur ljóst að samlegðaráhrif fyrirhugaðra framkvæmda á svæðinu vegna vatnstöku sé nokkuð óviss en aðgerðir sem rekstraraðili leggur til ætti að draga úr áhrifum vatnstökunnar. Orkustofnun veitir leyfi til vatnstöku og gerð borhola vegna vatnstöku, að undangengnum rannsóknnum skv. lögum nr. 57/1998 auk þess sem Orkustofnun hefur eftirlit með vinnslusvæðum grunnvatns.

2.3 Vatnsgæði viðtaka

Í álit Skipulagsstofnunar kemur fram að viðtaki sé brimasamur og straumar sterkir og því líklegt að sjávarstraumar þynni affallsvatnið fljótt út. Því verði áhrif vegna aukins magns næringarefna óveruleg og afturkræf. Hins vegar séu áform um umtalsvert meiri umsvif í fiskeldi á svæðinu og ljóst að það verður sett enn frekara álag á viðtaka. Því ríki ákveðin óvissa m.t.t. samlegðaráhrifa. Matvælastofnun tekur undir þessa óvissu og bendir á að vöktun næringarefna sé í vöktunaráætlun Umhverfisstofnunar sem getur jafnframt kallað eftir

sameiginlegri vöktun á frárennsli rekstraraðila á svæðinu teljist þess þörf. Matvælastofnun telur því að áhættan sé takmörkuð enda hægt að bregðast skjótt við með frekari hreinsun frárennslis. Áhrifin verði því tímabundin og afturkræf.

2.4 Lífríki viðtaka og fuglar

Í álitum Skipulagsstofnunar kemur fram að helstu áhrif á lífríki viðtaka og fugla vegna framkvæmdar Laxa eignarhaldsfélags felist einna helst í aukningu næringarefna í frárennsli. En með því að leiða frárennsli í stok út að fjöru verði þó aðgengi fugla að frárennsli takmarkað eins og unnt er. Matvælastofnun tekur undir þessi sjónarmið og bendir á að tekið er tillit til þessara þátta í vöktunaráætlun Umhverfisstofnunar. Áhættan sé því takmörkuð enda hægt að bregðast skjótt við í samráði við eftirlitsaðila

2.5 Ásýnd og landslag

Í álitum Skipulagsstofnunar kemur fram að ásýndaráhrif af eldisstöð Laxa eignarhaldsfélags á svæðinu sé fyrir allnokkur vegna umfangsmikilla mannvirkja. Með stækkuninni muni þau áhrif aukast verulega með nýjum byggingum. Telur Skipulagsstofnun að áhrif á ásýnd svæðisins verði nokkuð neikvæð, staðbundin og óafturkræf. Matvælastofnun telur að áhrif á landslag og ásýnd séu því að miklu leyti komin fram þar sem búið sé að byggja svæðið upp að mestu leyti og bendir á að búið sé að samþykkja deiliskipulag vegna stækkunar eldisins þar sem eru skýr ákvæði varðandi umfang og útlit bygginga á svæðinu.

3. Umsagnir til Matvælastofnunar vegna rekstrarleyfisins

Matvælastofnun óskaði eftir umsögnum Fiskistofu, Hafrannsóknastofnunar og Sveitarfélagsins Ölfus þann 15. júní 2021. Umsagnir bárust ekki frá Sveitarfélaginu Ölfus né Fiskistofu.

Hafrannsóknarstofnun veitti umsögn þann 18. júní 2021 og leggur áherslu á að ef komi til sleppinga á laxaseiðum sé hætta á neikvæðum erfðafræðiáhrifum vegna starfssemi stöðvarinnar á villta laxastofna.

Í rekstrarleyfi fiskeldisstöðva er kveðið á um að gildistaka sé háð því skilyrði að stöð sé útbúin búnaði sem kemur í veg fyrir að fiskur sleppi úr eldiskari og búnaði staðsettum í frárennsli stöðvar sem fangar fisk sem sleppur og að mati Matvælastofnunar uppfyllir fiskeldisstöð Laxa eignarhaldsfélags þau skilyrði. Frárennsli stöðvarinnar verður vaktað samkvæmt vöktunaráætlun fyrirtækisins sem Umhverfisstofnun samþykkir.

4. Gildistaka

Matvælastofnun hefur nú tekið ákvörðun um útgáfu rekstrarleyfis til Laxa eignarhaldsfélags ehf. að Laxabraut 9 - 11 í Þorlákshöfn. Rekstrarleyfið heimilar 2.500 tonna hámarkslífmassa á laxi í seiða- og matfiskeldi í eldisstöðinni við Laxabraut 9 - 11 í Þorlákshöfn.

Rekstrarleyfið byggir á skilyrðum laga og reglugerðar um fiskeldi.

Rekstrarleyfið tekur gildi þegar Matvælastofnun hefur gert úttekt á fiskeldisstöð. Markmið úttektar er að staðreyna eftir fönngum að rekstrarleyfishafi sé fær um að fullnægja skilyrðum laga þessara og skilmálum rekstrarleyfis. Gildistaka rekstrarleyfis landeldisstöðvar er háð því skilyrði að stöð sé útbúin búnaði sem kemur í veg fyrir að fiskur sleppi úr eldiskari og búnaði sem staðsettur er í frárennsli stöðvar sem fangar fisk sem sleppur.

Samhliða útgáfu rekstrareyfis þessa fellur 500 tonna rekstrarleyfi Laxa eignarhaldsfélags ehf. (FE-1132) vegna seiðaeldis á laxi úr gildi. Þá afhendir Matvælastofnun jafnframt útgefið starfsleyfi Umhverfisstofnunar. Rekstrarleyfið gildir til 8. nóvember 2037.

Selfoss, 9. nóvember 2021